

Vergaderjaar 2008–2009

32 009

Instellen baten-lastendienst «Agentschap Uitvoering»

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 juli 2009

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 1 juli 2009. De wens over het voorgenomen besluit nadere inlichtingen te ontvangen kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden van de Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 29 september 2009.

De Kamer kan zich tegen het voorgenomen besluit uitspreken uiterlijk op 29 september 2009 dan wel binnen veertien dagen na het verstrekken van de in de vorige volzin bedoelde inlichtingen.

Bij de termijnen is rekening gehouden met de recesperiode van de Tweede Kamer.

Op 28 februari 2008 heb ik u geïnformeerd over mijn voornemen om te komen tot een effectief EZ-instrumentarium voor ondernemers.¹ Een van de hierin genoemde acties betrof de ontwikkeling naar één holdingstructuur voor de EZ-uitvoeringsorganisaties SenterNovem, EVD en Octrooi-centrum Nederland.

Conform de voorhangprocedure van artikel 10 van de Comptabiliteitswet 2001 leg ik u met deze brief mijn voornemen voor om een baten-lastendienst met een definitieve status in te stellen. De voorlopige werktitel voor de baten-lastendienst is Agentschap Uitvoering. De ingangsdatum is 1 januari 2010.

Deze voorhangprocedure houdt in dat het besluit niet eerder wordt genomen dan 30 dagen nadat het voornemen daartoe schriftelijk ter kennis is gebracht van de Staten-Generaal. Indien één van de Kamers binnen 30 dagen na ontvangst van deze kennisgeving of binnen 14 dagen na het verstrekken van nadere inlichtingen zich uitspreekt tegen het voorgenomen besluit, wordt het besluit niet genomen. Het Agentschap Uitvoering voldoet aan de instellingsvoorwaarden die zijn opgenomen in de Regeling baten-lastendiensten 2007, zoals ook is vastgesteld door het ministerie van Financiën in de groen-lichtmeting.

Het Agentschap Uitvoering wordt gevormd door de samenvoeging van drie reeds bestaande baten-lastendiensten, te weten SenterNovem, EVD en Octrooi-centrum Nederland. Door samenvoeging ontstaat een slagvaardige organisatie die ervoor zorgt dat de verschillende (subsidie-)instrumenten en programma's beter op elkaar worden afgestemd en dat de verschillende doelgroepen, waar onder ondernemers, beter bediend worden. Het Agentschap Uitvoering bundelt zo de dienstverlening rond de domeinen Internationaal, Innovatie en Duurzaam.

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 200 XIII, nr. 47. Tevens: Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 490, nr. 1; Tweede Kamer, vergaderjaar 2007–2008, 31 700 XIII, nr. 2; Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 490 XIII, nr. 6.

Ministeriële verantwoordelijkheid

De ministeriële verantwoordelijkheid ten aanzien van Agentschap Uitvoering zal dezelfde zijn als die voor de drie fuserende baten-lastendiensten. De minister van Economische Zaken kan de Algemeen Directeur aanspreken op onder andere de kwaliteit van de gehele organisatie en op het doelmatig opereren van het Agentschap Uitvoering.

Relatie ontwerpbegroting

Vooruitlopend op de formele invoering van de baten-lastendienststatus voor Agentschap Uitvoering (waarvan deze voorhangprocedure een belangrijk onderdeel is), zal in de EZ-ontwerpbegroting 2010 de baten-lastenbegroting van Agentschap Uitvoering in een aparte paragraaf opgenomen worden. Dit houdt in dat in een aparte baten-lastendienst paragraaf de meerjarige staat van baten en lasten, de (indicatieve) openingsbalans, het kasstroomoverzicht en de doelmatigheidskengetallen worden opgenomen. Dit overeenkomstig de Rijksbegrotingsvoorschriften.

Nieuwe baten-lastendienst Agentschap Uitvoering

De drie organisaties die samengaan tot Agentschap Uitvoering zijn reeds jaren een baten-lastendienst. Een relevante eerdere ontwikkeling deed zich voor in 2004 toen er reeds een thematische herschikking plaatsvond tussen SenterNovem en de EVD. Deze kan in lijn worden gezien met de vorming tot het Agentschap Uitvoering nu. Door de samenvoeging van EVD, SenterNovem en Octrooicentrum Nederland ontstaat één sterk agentschap met grotendeels dezelfde doelgroepen voor de uitvoerende dienstverlening op de domeinen Internationaal, Innovatie en Duurzaam.

De diensten die Agentschap Uitvoering levert komen voort uit opdrachten die zij uitvoert voor EZ en andere opdrachtgevers, waaronder het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en het ministerie van Buitenlandse Zaken en de Europese Commissie. Op dit moment werken de drie afzonderlijke baten-lastendiensten voor 29 verschillende opdrachtgevers (zie bijlage). Tezamen leveren zij een bijdrage aan onder andere de diverse pijlers van de kabinetsdoelstellingen op het gebied van innovatie en duurzame ontwikkeling en internationaal ondernemen en samenwerken.

Instellingsvoorwaarden

Begin 2009 heeft het Ministerie van Financiën de aanvangsdoorlichting uitgevoerd als onderdeel van het instellingstraject van de baten-lastendienst Agentschap Uitvoering. De resultaten van de «groen-lichtmeting» vormen voor het Ministerie van Financiën aanleiding tot het verlenen van de definitieve status van een volwaardige baten-lastendienst.

De beoogde baten-lastendienst Agentschap Uitvoering voldoet aan de drie instellingsvoorwaarden in de Regeling Baten-lastendiensten 2007 en kan hierdoor definitieve status verkrijgen.

Deze voorwaarden luiden als volgt:

1. De doelmatigheidsverbetering die gerealiseerd gaat worden, moet aantoonbaar zijn.
2. Er zijn voldoende doelmatigheidsprikkels ingebouwd in het resultaatgerichte sturingsmodel.
3. Er is een kostprijsmodel dat de koppeling legt tussen producten en kosten.

Doelmatig werken

De basis voor Agentschap Uitvoering wordt gevormd door drie baten-lastendiensten die qua bedrijfsvoering en qua dienstverlening aan de klant reeds goed presteren. Het bijeenbrengen van de uitvoeringsactiviteiten op de focusterreinen internationaal/innovatie/duurzaam in één organisatie zal in de eerste plaats kwaliteitswinst opleveren voor de doelgroepen (bedrijven, andere overheden en kennisinstellingen), maar ook voor de opdrachtgevers en medewerkers. Zo zal de nieuwe organisatie één eenduidig loket hebben voor de «klant», die beter en effectiever geholpen zal worden. Tevens wordt een verdere professionaliseringslag gemaakt in de inbreng van uitvoeringsexpertise in de beleidsontwikkeling.

Parallel aan de «Operatie Vernieuwing Rijksdienst», werkt EZ aan meer effectieve werkwijzen en aan een kleiner en slagvaardig EZ¹. Eén van de trajecten is het brengen van meer eenheid en samenwerking in de uitvoeringsorganisaties van EZ (SenterNovem, Octrooicentrum Nederland en de EVD). Hiermee levert het Agentschap Uitvoering ook een bijdrage aan het realiseren van de EZ-brede taakstelling in het kader van de Vernieuwing van de Rijksdienst.

De drie afzonderlijke baten-lastendiensten hebben in de afgelopen jaren reeds een uniforme set van doelmatigheidsindicatoren gebruikt, waarover verantwoording is afgelegd in het EZ-jaarverslag. Deze set betreft zowel kwantitatieve input- en outputindicatoren als kwaliteitsindicatoren. Agentschap Uitvoering zal deze ongewijzigd voortzetten. Hierbij gaat het o.a. om inzicht in de ontwikkeling van de verhouding directe en indirecte uren, de personeelskosten per fte, de mate van declarabiliteit, de doorlooptijden van de primaire processen, ziekteverzuim, klanttevredenheidsmetingen, etc.

Uitgangspunt blijft echter te blijven werken aan de verbetering van de doelmatigheidsontwikkeling en de kwaliteit van het dienstenpakket.

Besturingsmodel

Agentschap Uitvoering zal worden aangestuurd door een algemeen directeur. De nieuwe organisatie krijgt vijf thematische divisies (Internationaal, Innovatie, Octrooien, Milieu en Leefomgeving, Energie en Klimaat). Er worden gezamenlijke eerstelijns structuren gevormd voor vraagafhandeling en doorverwijzing. De bedrijfsvoeringdomeinen en de communicatiefunctie worden gebundeld. Binnen Agentschap Uitvoering worden de werkzaamheden op het gebied van octrooien overeenkomstig de Rijks-octrooiwet 1995 uitgevoerd.

Het driehoeksmodel opdrachtnemer-opdrachtgever-eigenaar blijft ongewijzigd van toepassing.

Voor Agentschap Uitvoering zijn deze rollen ongewijzigd als volgt belegd:

- Agentschap Uitvoering is de opdrachtnemende organisatie. Agentschap Uitvoering biedt de hierboven vermelde diensten aan tegen vastgestelde uurtarieven.
- De opdrachtgeverrol wordt vervuld door opdrachtgevende overheidsinstellingen, veelal EZ en andere ministeries. Binnen EZ krijgt een lid van de Bestuursraad de rol van coördinerend opdrachtgever.
- De Secretaris-Generaal van EZ bekleedt de rol van eigenaar van Agentschap Uitvoering en voert zo nodig overleg met overige grote opdrachtgevers buiten het ministerie van Economische Zaken.

Kostprijsmodel dat koppeling legt tussen producten en kosten

Agentschap Uitvoering beschikt over een kostprijsmodel dat voor de

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 31 700 XIII, nr. 2.

onderscheiden diensten een uurtarief berekent. De tarieven die aan de opdrachtgevers in rekening worden gebracht, zijn gebaseerd op de integrale, kostendeekkende kostprijs. Het kostprijsmodel is zodanig ingericht dat vooreen nacalculatie evenals een verschillenanalyse gemaakt kunnen worden en dat inzicht wordt gegeven in de meerjarige ontwikkeling in de doelmatigheid van het Agentschap Uitvoering.

Stand van zaken financieel beheer

Een belangrijk aandachtspunt bij het instellen van een baten-lastendienst is het financieel beheer. Het financieel beheer bij SenterNovem, EVD en Octrooicentrum Nederland is over 2008 als voldoende beoordeeld door de Auditdienst van EZ en alledrie de agentschappen hebben een goedkeurende accountantsverklaring over 2008 verkregen. De afgelopen jaren heeft SenterNovem een grote slag gemaakt op het gebied van financieel beheer. De Algemene Rekenkamer heeft in het rapport bij het jaarverslag 2008 van het ministerie van Economische Zaken het verantwoordings-traject van de aan EZ gerelateerde beleidsgelden als onvolkomenheid aangemerkt bij SenterNovem. Inmiddels heb ik reeds verschillende maatregelen getroffen om de beheersing van het verantwoordingstraject te verbeteren.

De maatregelen betreffen met name verbetering van de aansluiting tussen het administratiesysteem van SenterNovem en het administratiesysteem van EZ. In dit kader is de automatische interface tussen beide systemen aangepast en is de afstemming tussen beide systemen geïntensiveerd. Daarnaast is een centrale coördinatie van het vorderingenbeheer ingesteld om het zicht op de debiteuren te verbeteren. Ook wordt een opschoning van de administratie uitgevoerd en is gezorgd voor een adequate monitoring en afloop van de openstaande vorderingen. De genomen maatregelen sluiten aan bij de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer.

Tot slot

Ik ben er van overtuigd dat Agentschap Uitvoering op verantwoorde wijze zal functioneren als een naar doelmatigheid en effectiviteit strevende baten-lastendienst. Ik verzoek de Tweede Kamer daarom in te stemmen met het voornemen de drie bestaande agentschappen SenterNovem, EVD, en Octrooicentrum Nederland te laten fuseren tot het Agentschap Uitvoering en het Agentschap Uitvoering de status van definitieve baten-lastendienst te verlenen.

De minister van Economische Zaken,
M. J. A. van der Hoeven

Bijlage

Opdrachtgevers Agentschap Uitvoering

Ministerie van Buitenlandse Zaken
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Ministerie van Economische Zaken Ministerie van Financiën
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Ministerie van Verkeer en Waterstaat
Ministerie van Justitie
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
(incl. WWI)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Europese Unie
Rijkswaterstaat
Provincie Overijssel
Provincie Gelderland
Provincie Flevoland
Interprovinciaal overleg
Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek
Taalunie
Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen
Joint Technical Secretary
Voedsel- en Waren Autoriteit
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
Taalunie
Nederlandse Emissieautoriteit
International Government (Duitsland, Ierland)
Service Centrum Grond
United Kingdom Patent Office